

Loputtomien lippujonojen festivaali

Toronto International Film Festival of Festivals. Toronto 9.-18.9.1993.

Torontolaiset pitävät ilmeisesti kahdesta nautinnosta: kahvin juonnista ja elokuvien katselusta. Ainakin sellaisen vaikutelman sai käydessään Toronton kansainvälisillä elokuva festivaaleilla viime syksynä. Kaupungin keskustan lukuisat kahvilat olivat tupaten täynnä ihmisiä ja hyvin usein kahvikupin vieressä oli festivaalin katalogi ja nippu festivaalilippuja. Lippujonoissa ja kahvilassa käydyt keskustelut paljastivat, että yhtä paljon kuin festivaali kiinnosti elokuva-alan ihmisiä, se veti puoleensa myös tavallisia perustorontolaisia.

Torontolaisten festivaali-innokkuutta kuvasi se, että loppunmyytyjen festivaaliesitysten peruutuslippujonotkin venyivät päivittäin kymmeniä metrejä pitkiksi. Ja mikäli jonottajat eivät päässeet halumaansa näytökseen, he olivat yleensä valmiit ostamaan lipun mihin tahansa seuraavaan samassa teatterikompleksissa esitettävään festivaalielokuvaan. Tärkeintä oli olla mukana festivaalilla. Tämä innokkuus kertoo tietysti myös festivaalin hyvästä maineesta.

Ainakin vuoden 1993 festivaalikoemusten perusteella Toronton festivaali ansaitsee täysin maineensa. Ohjelmisto oli kiinnostava ja monipuolinen. Lehdistötilaisuudet oli järjestetty joustavasti ja sopivan intiimisti. Haastattelujen tilaaminen sujui mutkitta, sillä festivaalin

Cinematheque
ONTARIO

Festival
OF FESTIVALS

henkilökunta oli aina hyvin avuliasta. Edes näytöksiin vöyryvät yleisömassat eivät aiheuttaneet suurempia ongelmia tai kitkaa sen enempää yleisön kuin järjestäjien puolelta. Myös Toronton kaupunki oli miellyttävä rauhallisuudessaan, siisteydessään ja ystävällisyydessään.

Festivaalille kritiikkiä voi antaa oikeastaan vain lippujen ennakkovaraussysteemistä, joka suosii niitä, jotka ehtivät ensimmäisinä tilaamaan lippujaan.

Monet kahmivat vaapaalippuja enemmän kuin olivat koskaan kuvitelleet käyttävänsä. Pari päivää festivaalin alkamisen jälkeen paikalle saapuneina saimme pettyneinä havaita, että puhutuimpien ja kohutuimpien elokuvien näytökset olivat jo kaikki loppunmyytyjä. Onneksi paljastui, että jonottamalla näytöksiin pääsi useimmiten ja lehdistönäytöksiin käytännössä aina. Ikuinen jonottaminen johti ajan puuteen vuoksi usein katuateriointiin mutta toisaalta myös uusiin tuttavuuksiin. Kuulimme jopa romanssien syntyneen Toronton festivaalin loputtoman pitkissä lippujonoissa.

M. Butterfly.

Kiinnostavat erikoissarjat

Toronton elokuva festivaali on noin 250 elokuvan ohjelmistoinen yksi maailman arvostetuimpia elokuvajuhlia ja Pohjois-Amerikan merkittävimpiin kuuluva vuotuinen elokuvatapahtuma. Festivaali on keskittynyt ennen kaikkea riippumattomaan elokuva tuotantoon. Pohjoisamerikkalainen elokuva oli 18. elokuvajuhlilla parhaiten esillä.

Toronton ohjelmisto koostui gaala-sarjasta sekä joukosta erikoissarjoja. Gaala-sarjan avauselokuvana nähtiin kaupungin tunnetuimman ohjaajan David Cronenbergin viimeisin elokuva *M. Butterfly*. Gaala-sarjan näytöksistä

yleisöä puhuttivat mm. Wayne Wangin Amy Tan -filmatisointi *Ilon ja onnen tarinat*, Robert De Niron esikoisohjaus *A Bronx Tale* sekä useilla festivaaleilla kiitosta kerännyt Jane Campionin *Piano*.

Kiinnostavimmat elokuvat löytyivät kuitenkin erikoissarjoista, joissa näytettiin mm. venäläisen Sergei Bodrovin elokuvia, aasialaista, latinalaisamerikkalaista ja italialaista elokuvaa, esikoisohjauksia sekä nykyelokuvaa eri puolilta maailmaa. Monista kiinnostavista elokuvista on vaikea nimetä yksittäisiä suosikkeja; mieleen jäivät mm. Chen Kaigen *Jäähyväiset jalkavaimolle*, Hou Hsiao-hsienin *The Puppetmaster*, Ang Leen *The Wedding Banquet*, John Greysonin *Zero Patience* ja Yolande Zaubermanin *Moi Ivan, toi Abraham*.

Monet festivaalin hauskimmista yllätyksistä oli kerätty nimikkeen "The Edge" alle: Jon Jostin *The Bed You Sleep In*, Todd Haynesin *Dottie Gets Spanked*, Hal Hartleyn *Flirt*, Gregg Arakin *Totally F***ed up*, John Akomfrahin *Seven Songs for Malcolm X*. Hillittömimpiin "rajaelokuviin" kuuluivat Jessica Yun lyhyt kuoliaaksinaurattaja *Sour Death Balls* ja Jeff Vilencian kahdeksanminuuttinen jalkafetisisti-elokuva *Smush*.

Neljä suomalaista

Festivaalilla esitettiin myös neljän suomalaisohjaajan elokuvat: Mika Kaurismäen *The Last Border - viimeisellä rajalla*, Christian Lindbladın *Ripa ruostuu*, Aki Kaurismäen lyhäri *These Boots* sekä Ilkka Järvilaturin *Tallinnan pimeys*.

Suomalaiselokuvista ei paljon

Ilkka Järvilaturi: Tallinnan pimeys.

paikallisissa lehdissä keskusteltu mutta ainakin *The Last Border* herätti tavallisissa katsojissa voimakkaita tunteita. Elokuva ärsytti eräänkin katsojan spontaanisti arvottamaan sen "festivaalien ehdottomasti huonoimmaksi elokuvaksi".

*Tallinnan pimeys*kin jakoi katsojien mielipiteitä, mutta ylipäätään sen vastaanotto oli positiivista. Elokuvan Suomi-yhteys

ei tosin aina välittynyt kaikille katsojille. Torontolainen kaupunkilehtikin päätyi käsittelemään elokuvaa vasta itsenäistyneen Eestin ensimmäisenä elokuvana ja sisäisesti epävakaa maan muotokuvana.

**Martti Lahti &
Hanna Kangasniemi**